

Samrådsredogörelse

Vårt diarienummer
SPN 2015/0365 214

tillhörande detaljplan för del av fastigheten

Händelö 2:1

med närområde (Pampushamnen) inom Händelö i Norrköping

den 30 juni 2017

ANTAGANDEHANDLING

Antagen i SPN:

Laga kraft:

Genomförandetidens sista dag:

Hur samrådet har bedrivits

Allmänt samrådsmöte hölls onsdagen den 3 maj klockan 18:00-20:00 i förvaltningshuset Rosen efter föregående annonsering i lokalpressen.

I övrigt har samråd skett under 31 mars till 13 maj 2017 genom remissförfarande med de berörda samt med statliga och kommunala instanser.

Nedanstående synpunkter har kommit in under remisstiden:

Länsstyrelsen 2017-05-15

Kommunala instanser

Bygg och miljökontoret 2017-05-15

Tekniska kontoret 2017-05-16

Lantmäterimyndigheten 2017-05-08

Räddningstjänsten Östra Götaland 2017-05-12

Norrköping Vatten och Avfall AB 2017-05-15

Berörda statliga verk, företag och intresseorganisationer

E.ON Elnät Sverige AB 2017-05-10

E.ON Värme Sverige AB (2 yttrande) 2017-05-10-
2017-05-12

Naturskyddsföreningen 2017-05-04

Norrköpings Hamn AB 2017-05-09

Trafikverket 2017-05-09

Sjöfartsverket 2017-04-24

Sent inkomna remissvar

Efter att remisstiden har gått ut den 13 maj 2017 har nedanstående yttranden kommit in.

Norrköping Vatten och Avfall AB, bygg- och miljökontoret, länsstyrelsen samt tekniska kontoret.

Ändringar som gjorts i detaljplanen:

- Redaktionella ändringar i planbeskrivningen gällande avfall, VA samt värme.
- Kompletterar planbeskrivningen med utredningar som nu är klara kring buller samt sedimentundersökningar.

Ändringar som gjorts i tillhörande planhandlingar:

- Redaktionella ändringar i miljökonsekvensbeskrivningens (MKB) avsnitt gällande vattenområde samt kompensationsåtgärder. Komplettering av MKB med utredningar som nu är klara kring buller samt sedimentundersökningar.

Sammandrag av inkomna synpunkter

Länsstyrelsen

Riksintresse

Länsstyrelsen vill belysa att Norrköpings hamn är av riksintresse enligt 3 kap 8§ miljöbalken och att detaljplaneområdet ligger inom riksintresse högexploaterad kust enligt 4 kapitlet 4§ miljöbalken. Länsstyrelsen anser att utökningen av hamnen stärker och är förenliga med dessa riksintressen.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Mellankommunala intressen

Länsstyrelsen anser att detaljplanens genomförande är mycket viktigt då är utbyggnaden av hamnen av stor strategisk betydelse i både ett regionalt och nationellt utvecklingsperspektiv.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att luftkvaliteten inte anses påverkas i alltför stor grad och bedöms som rimlig. Tillkommande utsläpp av luftföroreningar bedöms inte medverka till att MKN för luft överskrids.

Länsstyrelsen anser vidare att det är viktigt att hamnutbyggnaden sker med stor omsorg för att förebygga ökad belastning på vattenmiljön. Under förutsättning att dagvattnet renas och fördröjs på lämpligt sätt innan det släpps ut så bedömer länsstyrelsen att planens genomförande inte påverkar MKN för vatten. Se även under rubrik dagvatten.

Kommentar: Hamnutbyggnaden kommer att byggas utifrån de krav lagstiftningen har vad gäller hamnutbyggnad för att MKN för vatten kommer att uppfyllas.

Strandskydd

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att särskilda skäl föreligger för att upphäva strandskyddet enligt 7 kapitlet 18c § miljöbalken. Däremot anser länsstyrelsen att redovisningen över de särskilda skälen behöver korrigeras. Länsstyrelsen delar inte bedömningen att särskilt skäl 6 är tillämpligt för denna typ av exploatering. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att planen är en utvidgning av en pågående verksamhet och ett angeläget allmänt intresse. Länsstyrelsen vill även uppmärksamma kommunen på att strandskyddet är utvidgat i vattenområdet, något som behöver korrigeras i den till planhandlingarna hörande miljökonsekvensbeskrivningen.

Kommentar: Särskilda skäl justeras i planbeskrivning och skäl nummer 6 tas bort. Således hänvisar kommunen som särskilt skäl till miljöbalken 7 kap 18c 3 och miljöbalken 7 kap 18c 4. Text i MKB korrigeras.

Hälsa och säkerhet

Buller

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att planområdet inte kommer att medföra några betydande risker för påverkan på bullersituationen i området. Villkor för buller och eventuella skyddsåtgärder hanteras i tillståndsprövningen av hamnverksamheten enligt 9 kap miljöbalken.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Risk

Länsstyrelsen bedömer att riskpromemorian som är framtagen för det aktuella detaljplanarbetet behandlar riskaspekter i en rimlig omfattning. Länsstyrelsen vill påpeka att det är viktigt att räddningstjänst, polis och ambulans har god tillgång till hamnområdet vid en eventuell olycka.

Kommentar: Räddningstjänst, polis och ambulans kommer att ha god tillgång till området vid en eventuell olycka.

Markföroreningar

I planbeskrivningen framgår att det har gjorts undersökning av sediment och också i jord och att det förekommer föroreningar i båda. Tillstånd för muddring krävs vilket framgår av planbeskrivningen. Provtagning av grundvatten gjordes senast år 2010. Kompletterande provtagning av grundvatten bör ske inför granskningsskedet. Vissa undersökningar, till exempel undersökning av sediment, är inte slutrapporterade vilket kan medföra att länsstyrelsen kan komma med ytterligare synpunkter när dessa finns framme.

Kommentar: Grundvattenprovtagning sker på land och är därmed utanför planområdet, då planområdet endast omfattar vattenområde.

Dagvattenhantering

Dagvattenfrågan är av central betydelse. Den översiktliga dagvattenutredningen som har tagits fram föreslår att allt dagvatten hanteras inom planområdet och släpps efter fördröjnings- och reningsåtgärder till Bråviken. Länsstyrelsen anser att omhändertagandet av dagvattnet behöver utredas bättre ur ett perspektiv med förändrat klimat och ökad risk för skyfall. Det är viktigt att fördröjningsmagasinen utformas utifrån rätt förutsättningar och i tillräcklig storlek så att de så långt möjligt fyller sin uppgift att begränsa utsläppet av föroreningar till Bråviken. Frågan kommer att bli av stor vikt i samband med prövningarna enligt 9 och 11 kapitlen i miljöbalken.

Kommentar: Dagvattenutredningen visar att inom planområdet finns möjlighet att hantera dagvattnet volymmässigt. Utredningen visar även på hur skyfall ska hanteras. Texter gällande skyfallshantering står beskrivet både i planbeskrivningen samt tillhörande MKB. Plankartan har bestämmelser för en lägsta höjd om +2,5 meter för marknivå över nollplanet för att säkerställa att kajen med tillhörande bebyggelse och upplag inte översvämmas.

Arkeologi

Länsstyrelsen har inget att erinra ur fornlämningssynpunkt.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen yttrar sig över tillståndsprövning som Norrköpings kommun genomför enligt 11 kapitlet miljöbalken för vattenverksamheten längs norra delen av Händelö samt tillståndsprövning som Norrköpings hamn AB genomför enligt 9 kapitlet miljöbalken för hela hamnverksamheten. Dessa tillståndsprövningar genomförs parallellt med detaljplanarbetet och i båda dessa processer upprättas miljökonsekvensbeskrivningar (MKB). Underlag och utredningar i dessa MKB är användbara även för detaljplanens MKB. MKB för detaljplanen uppdateras lämpligen med de uppgifter som tas fram i de ovan nämnda prövningarna.

Kommentar: Planbeskrivning samt MKB kommer att uppdateras efterhand som relevanta utredningar från tillståndsprövningen blir klara.

Övrigt

Sjöfartsverket har lämnat eget yttrande i ärendet.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma att tillsynsmyndighet dit anmälan om avhjälpande åtgärd ska skickas är länsstyrelsen Östergötland och inte Bygg- och miljönämnden som det står i Planbeskrivningen.

Kommentar: Stadsbyggnadskontoret justerar i planbeskrivningen och på plankartan gällande anmälan om avhjälpande åtgärd ska skickas till länsstyrelsen i Östergötland och inte bygg- och miljökontoret.

Kommunala instanser

Bygg- och miljökontoret

Förorenade områden

Bygg- och miljökontoret anser att texten på sidan 18 i planbeskrivningen ska justeras enligt nedan:

”Innan markarbeten utförs inom planområdet ska en anmälan om avhjälpandeåtgärd lämnas till tillsynsmyndighet enligt miljöbalken i enlighet med 28 § i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.”. Osäkert om bygg- och miljökontoret eller länsstyrelsen Östergötland är tillsynsmyndighet för det område som detaljplanen anger därför har det ändrats till tillsynsmyndighet enligt miljöbalken.

En anmälan om avhjälpandeåtgärd lämnas inte i enlighet med 10 kap miljöbalken därför är annan formulering önskvärd.

Kommentar: Texten i planbeskrivningen och plankartan korrigeras enligt ovanstående.

Dagvatten

Den dagvattenutredning som gjorts i sin helhet är bra. Bygg- och miljökontoret undrar över de olika typer av föroreningar man tittat på i utredningen och ställer frågan om det finns anledning att tro att andra ämnen kommer att finnas i dagvattnet från planområdet, till exempel föroreningar som härrör från det gods som hanteras inom området. Miljökontoret anser dock att frågan troligen kommer att behandlas i tillståndsprocessen alternativt i tillsynen.

Bygg- och miljökontoret anser att det bör framgå huruvida det behöver finnas en bestämmelse för att hantera dagvattnet inom detta område.

Kommentar: Dagvattenutredningen visar hur dagvattenhanteringen ska ske. Detta finns även återgivet i planbeskrivningen samt tillhörande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB). Norrköpings hamn AB måste följa de direktiv och lagstiftningar som finns gällande dagvattenhantering.

Buller

Inga synpunkter.

Luftkvalitet

Inga synpunkter.

Byggnation

Inga synpunkter

Tekniska kontoret

Verksamhetsområdena dagvatten, gata, trafik, spår, stadsmiljö har inga synpunkter att lämna.

Naturvård

verksamhetsområdet ”naturvård” på tekniska kontoret anser att den biologiska mångfalden kommer att minskas genom att livsmiljöer blir mer homogena på grund av utbyggnaden av hamnverksamheten enligt denna detaljplan samt de ytterligare planer som finns för hamnens expansion i området på Malmölandets södra del. Det borde planeras för någon typ av kompensationsåtgärder för detta redan i denna detaljplan.

Tekniska kontoret delar inte fullt ut bedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) där konsekvensen för naturmiljön vid planens genomförande beskrivs som måttligt positiv, refererad till i MKB sid 14, under 5.1.3. Muddringen och avlägsnande av skadliga ämnen anser tekniska kontoret inte väger upp den påverkan det ger på de fågelrika strandområdena och de akvatiska grundområdena som är viktiga reproduktionsområden och uppväxtområden för fisk.

Kommentar: Planområdet är litet och påverkan på naturen bedöms ske framför allt lokalt. Värdet av den natur som kommer att exploateras är litet enligt bedömning i MKB. Påverkan och behovet av kompensationsåtgärder lämpligen prövas i samband med tillståndsprocessen för vattenverksamheten för en helhetsbedömning av naturpåverkan.

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår olika bedömningar av påverkan och konsekvensen för naturmiljön beroende på aspekt. Det är konsekvensen för naturmiljön till följd av förorenad mark och förorenade sediment som bedömts som måttligt positiv. Konsekvensen till följd av exploatering av naturmiljö (MKB sid 11, under 5.1.2) har bedömts som måttligt negativ.

Tillståndsprocess för vattenverksamhet och hamnverksamhet

Påverkan på naturområden i samband med hamnutbyggnaden är svårt att bedöma i den totala bilden då det parallellt pågår en prövningsprocess för vattenverksamhet och en för hamnverksamhet. I dessa prövningar kommer en stor del av miljökonsekvenserna att behandlas och alltså inte i detaljplanen. Det framgår att vissa utredningar kan komma att kompletteras till detaljplanen inför granskning, refererad till planbeskrivningen.

Kommentar: Parallellt med detaljplanarbetet görs tillståndsprocesser vilka tar fram utredningar som detaljplanen även hänvisar till. I det fortsatta planarbetet kommer detaljplanen och tillhörande MKB att kompletteras med relevanta utredningar som tas fram för tillståndsprövningarna.

Lantmäteri

Inga synpunkter på planförslaget.

Räddningstjänsten Östra Götaland

Räddningstjänsten har inga synpunkter angående riskhanteringen för detaljplanen och har kommenterat och förklarat orsakerna till detta i sitt yttrande, se räddningstjänsten yttrande, diarienummer RÖG-2017/1975 214.

Avstängning av dagvattenhantering

Vid en olycka i hamnen riskerar förorenat släckvatten eller farliga ämnen att spillas till dagvattennätet. I dagvattenlösningar som föreslås bör därför möjligheter till att sektionera, stänga av eller samla upp skadliga ämnen införas, lämpligen i det fördröjningssystem som nämns. Det innebär att vid en olycka kan spridningen av förorenat släckvatten eller farliga ämnen begränsas i spridning innan de når och skadar recipient.

Kommentar: Inför projekteringskedet av dagvattenhanteringen kommer detaljstuderas hur dimensionering av fördröjningsmagasin säkerställs så att möjligheten finns att stänga av eller samla upp skadliga ämnen.

Norrköping Vatten och Avfall AB

Avfallshanteringen

För att säkerställa att sophämtningen fungerar ska riktlinjer för arbetsmiljö och tillgänglighet för avfallshanteringen i Norrköpings kommun följas. Norrköping Vatten och Avfall AB belyser begreppet hushållsavfall i sitt yttrande och anser att texten i planbeskrivningen gällande avfall för verksamheter behöver ändras.

Kommentar: Texten justeras i planbeskrivningen gällande avfall för verksamheter.

Vatten och avlopp

Alla fastighetsägare som är anslutna till NoVA:s ledningar är ansvariga för ledningarna inom fastigheten fram till förbindelsepunkten.

Ordet avlopp behöver bytas till spillvatten för att vara tydligt, eftersom begreppet avlopp juridiskt sett omfattar både spillvatten och dag- och dränvatten från bland annat detaljplanelagda områden. NoVA har inte någon avsikt att bygga ut dagvatten eller kräva att hamnen ansluter sig till det. Det finns heller inga dagvattenledningar i Oceangatan.

Verksamheten har redan en förbindelsepunkt i Energigatan, men det finns inget som säger att de måste ansluta sig till befintlig förbindelsepunkt. Vill Norrköpings hamn AB ha ytterligare en förbindelsepunkt så kan det vara möjligt, det är något NoVA får titta på i så fall. Förutsättningarna för att kunna få en till förbindelsepunkt i Oceangatan har inte undersökts.

Norrköping Vatten och Avfall vill förtydliga att det heter förbindelsepunkt inte anslutningspunkt.

Under kapitel 7.2 Tjänstemän bör det göras följande justering för att stämma med namnen på enheterna i vår nya organisation: Anna Bellner, Norrköping Vatten och Avfall AB, Nova planering och projekt.

I övrigt ingenting att tillägga utöver det som redan framförts.

Kommentar: Texten justeras i planbeskrivningen gällande begreppen samt organisationsnamnet.

Dagvatten

NoVA har en representant med i planarbetet och har inget att erinra utöver det som tidigare framförts.

Bredband

Inget att erinra.

Berörda statliga verk, företag och intresseorganisationer

E.ON Elnät Sverige AB

E.ON Elnät Sverige AB har inget att erinra.

Kommentar: Synpunkten noteras.

E.ON Värme Sverige AB

E.ON Värme ser positivt på utbyggnaden av Pampushamnen och har i sak inget att erinra mot planförslaget.

E.ON vill betona att tillgängligheten på Energigatan och Oceangatan är mycket viktiga för E.ON för att transportera in och ha en god tillgänglighet av bränsle till Händelöverket. Om det finns risk för begränsningar på transportvägarna Energigatan och eller Oceangatan så behöver E.ON få den informationen i god tid för att kunna planera.

E.ON Värme saknar ett avsnitt under kapitel 4.5 Teknisk försörjning i planbeskrivningen där förutsättningar för värme framgår. E.ON värme har bifogat en kartbild med befintliga ledningar för fjärrvärme. E.ON värme vill belysa att ett säkerhetsavstånd på 2 meter till E.ON:s ledningar ska hållas samt grävarbeten nära fjärrvärmeledningar med kringutrustning ska följa E.ON:s rekommendationer.

Kommentar: Gällande begränsningar på transportvägen ser stadsbyggnadskontoret inte några hinder utan bedömer att transportererna kan samordnas samt att tillräcklig plats finns. Trafik norrifrån kommer att ske via Västra Bravikenvägen och Oceangatan. Trafik söderifrån kommer att ske via Hanholmsvägen/Västra Bravikenvägen och Oceangatan/Energigatan.

Text i planbeskrivningen justeras beträffande värme.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen anser att åtgärden som miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) föreslår att anläggandet av kajen inte ska ske under årstid då fågel häckar och fisk leker inte räcker för att kompensera för den skada som utbyggnaden av kajen orsakar.

Naturskyddsföreningen anser att mer omfattande kompensatoriska åtgärder borde vidtas. Naturskyddsföreningen vill referera till naturvårdsverkets handbok om ekologisk kompensation 2016:1 där det står att det är särskilt motiverat att kräva kompensation när en åtgärd eller verksamhet kan innebära en betydande försvagning av den gröna infrastrukturen i ett område och när en verksamhet kan innebära negativ påverkan på ett områdes förmåga att tillhandahålla viktiga ekosystemtjänster. Båda dessa motiveringar anser naturskyddsföreningen gäller för Pampushamnen och andra ingrepp som gjorts utefter Motala Ströms nedre lopp.

Naturskyddsföreningen tar upp några förslag på kompensatoriska åtgärder, se naturskyddsföreningens yttrande, daterat 2107-05-04

Kommentar: Planområdet är litet och påverkan på naturen bedöms ske framför allt lokalt. Värdet av den natur som kommer att exploateras är litet enligt bedömning i MKB. Påverkan och behovet av kompensationsåtgärder lämpligen prövas i samband med tillståndsprocessen för vattenverksamheten för en helhetsbedömning av naturpåverkan.

Norrköpings Hamn AB

Norrköpings Hamn AB står inför en omfattande utbyggnad och är positiva till att Norrköpings kommun möjliggör för ytterligare hamnverksamhet i anslutning till befintlig hamn på Händelö för att ersätta de ytor som lämnas i inre hamnen där kommunen planerar att uppföra bostäder.

Kommentar: Synpunkten noteras.

Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra mot den planerade planläggningen. Trafikverket vill belysa att Norrköpings hamn är ett av trafikverket utpekade riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Trafikverket kommer under året att tillsammans med kommunen och Sjöfartsverket starta arbetet med att precisera riksintresset.

Kommentar: Synpunkten noteras.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket tillstyrker föreslagen detaljplan i sak. Sjöfartsverket noterar att det område som är utpekade som riksintresse för allmän hamn i Norrköping till stora delar inte är detaljplanlagt. Sjöfartsverket anser att ett alternativ är att göra en detaljplan för hela det vattenområde som är utpekade

Stadsbyggnadskontoret

Vårt diarienummer
SPN 2015/0365 214

som riksintresse för allmän hamn och på så sätt förtydliga anspråken kring riksintresset för hamnen, med tanke på både befintlig, planerad och framtida hamnverksamhet.

Kommentar: Stadsbyggnadskontoret har i sin avgränsning i samarbete med länsstyrelsen valt att göra ett mindre vattenområde för att kunna möjliggöra hamn- och kajutbyggnad. Att göra en detaljplan endast för riksintresse för hamn är inte aktuellt då området redan är utpekad i gällande översiktsplan för staden, Norrköpings kommun, utställningshandling, 2017 samt i gällande Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping, antagen juni 2010.

Stadsbyggnadskontoret

Christian Wintenby
processansvarig detaljplaneringAzita Taheri
planarkitekt